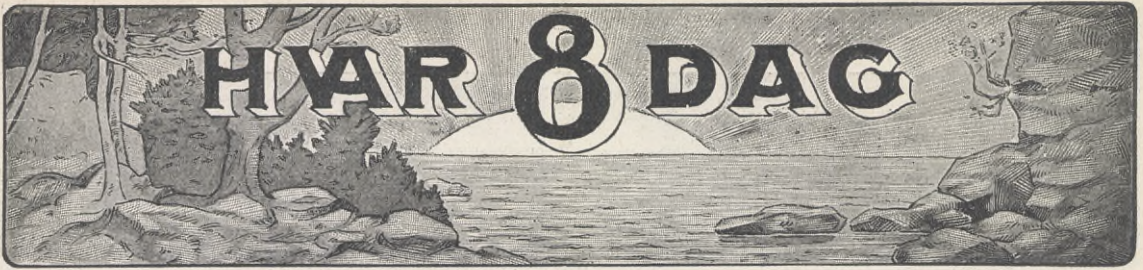

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

7DE ÅRG.

DEN 2 SEPTEMBER 1906.

N° 49

OBS. Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskildt medgifvande förbjudes. **OBS.**

INNEHÅLL: L. H. Tingsten. — Gränskontrollkommissionen. — Från engelska flottbesöket i Göteborg. — Ett konstnärspår. — Ungdomens dag på Norrköpingsutställningen. — Till Frödings Vårmiandsdiktning. — Sverige och utlandet. — En växtfärgningskurs i Mora. — Oscar Magnusson. — Ovanliga lekkamrater. — Riksskyttetäflingen. — Från det hemsökta Chile. — Den siste Sherlock Holmes. — Nordpolsforskningen. — Veckans porträttgalleri. — "Fru Brita". — Bemärkta svenskar i Amerika. — "Klocktoner" af Ragna. — En svensk veteran från 64.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1906

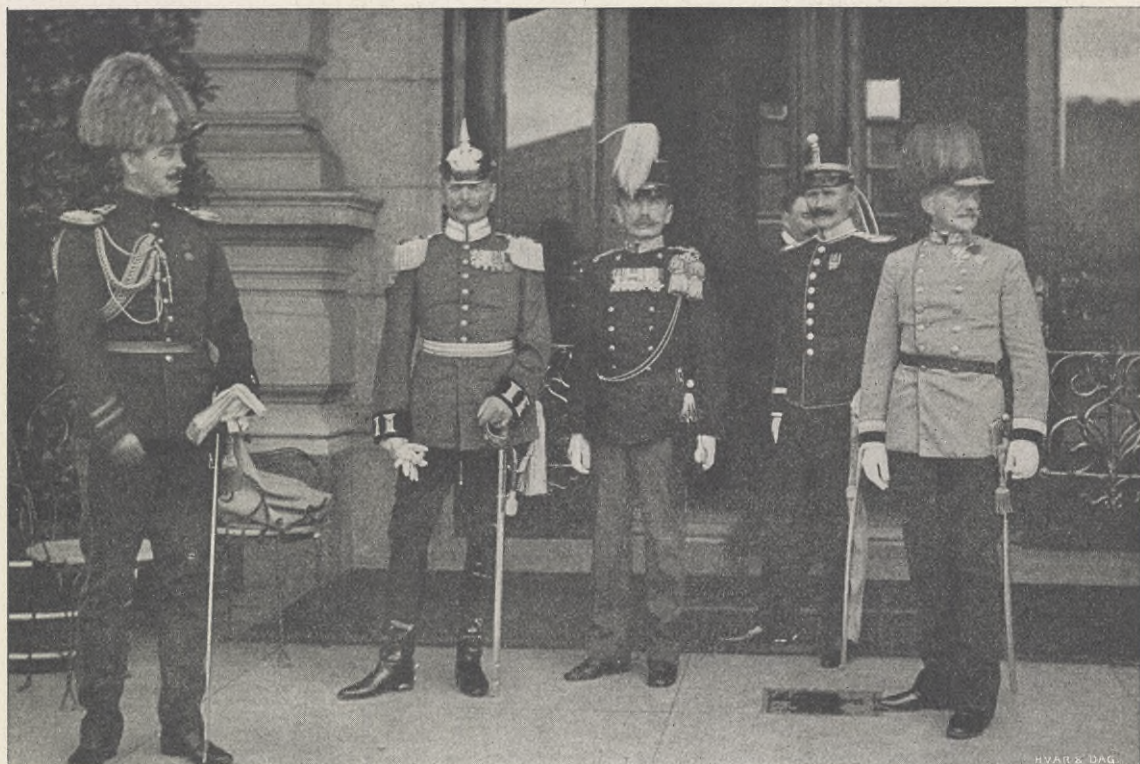

L. H. TINGSTEN.

KRIGSMINISTER, DEN FRIVILLIGA SKYTTERÖRELSENS FÖREGÅNGSMAN OCH BEFRÄMJARE.
BIOGRAFI I ÅRG. IV: 31.

EFTER I DESSA DAGAR AF H. & D:S STOCKHOLMSFOTOGRAF TAGET PORTRÄTT.

GRÄNSKONTROLLKOMMISSIONEN.

Kapten Stålhane.
HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.

Öfverste Schott. Öfverste Snyders. Kapten Graff-Wang. Öfverste Blaim.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre o.s.älm.—Gby

KOMMISSIONENS LEDAMÖTER I STOCKHOLM.

Gränskontrollkommissionens ledamöter, åtföljda af kapten Stålhane och norska kaptenen Graff-Wang, anlände efter fullbordadt värf till Stockholm, där en del uppvaktningar gjordes och fästligheter och hedersbevisningar af många slag kommo de värderade gästerna till del.

Foto. Clason, Gby.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre o.s.älm.—Gby

ETT LITET MINNE FRÅN ENGELSKA FLOTTBESÖKET I GÖTEBORG. Deltagare i en improviserad fotbollstänan mellan engelska officerare och svenska kadetter (dessa senare i helhvita dräkter). Resultatet af den spännande matchen var 1 mot 1. I midten synes anordnaren af matchen, kapten Peyron (i uniform).

INSÄND FÖRSLAG

till porträtt af bemärkta män att införas i vårt porträttgalleri. **OBS.! Redaktionen framställer därefter, när förslag godkännts, direkt till vederbörande om lån af porträtt.**

ETT KONSTNÄRSPAR.

HVAR 2 DAG.

Efter porträtt.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

LOUIS WERBECK

Vår unga intagande opera-sångerska *Valborg Svärdström*, hvilken på så kort tid vunnit framgång och berömmelse, ingick i våras äktenskap med sin impresario Louis Werbeck från Hamburg.

Herr Werbeck, som är jämn-årig med sin fru är en ovanligt mångsidig begåfning. Han har gjort sig känd som både musiker, särskildt violinspelare, och skald — en diktsamling är tillägnad hans nuvarande fru — samt är dessutom direktör för "Das Brockenhaus" i Hamburg.

Fru Svärdström-Werbeck har icke endast framgångar inom landets egna gränser att se tillbaka på — det är att minnas, att man tvekar hvar hon är mest till sin fördel, på scenen eller på konsertribunen. Öfverallt i utlandet där hon uppträdd, har hon skördat det lifligaste bifall, icke endast i Danmark, Tyskland och Schweiz utan äfven i Frankrike och Italien.

HVAR 2 DAG.

Efter porträtt.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

VALBORG SVÄRDSTRÖM-WERBECK.

UNGDOMENS DAG PÅ NORRKÖPINGSUTSTÄLLNINGEN.

Efter fotograf.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sjölm—Gbg

VY AF FÄSTPLATSEN.

Lördagen den 18 augusti firade man på Norrköpingsutställningen ungdomens dag. Vädret var strålande vackert och anslutningen kolossal — omkring 15,000 personer, mest ungdom, deltog. Fästens allvarligare del började kl. 2 med musik och sång samt tal för fosterlandet och ungdomen af regementspastor

Gustaf Malmberg. Kl. 5 drog en vacker blomsterkorso genom utställningen. På kvällen var anordnad dans å utställningens stora dansbana. Under pauserna visades en vacker "vattenkorso" — illuminerade båtar med unga flickor i "Kvarndammen".

TILL FRÖDINGS VÄRMLANDSDIKTNING. — SVERIGE OCH UTLANDET.

FÖR HVAR 8 DAG.

En skald af guds nåde, en banbrytare och nydnare. — Frödings skaldskap i sin helhet har redan gjorts till ämne för så många essayer att jag här nöjer mig med några korta anföranden till en illustration, nu tagen af prästgården, där Fröding skref sina vackra "Värmländska låtar". Aldrig har en skald tolkat naturens tysta språk innerligare än Fröding. Det går en sjungande, vaggande och stigande ton genom hans dikter. Många gånger, som t. ex. i hans "Vid myren röjes ett hemlöst svärmod", som dock på sitt sätt tjuisar i all sin ödslighet. Det är mig motbjudande att citera, ty det är som att rycka vackra plantor ur deras blombäddar, och det är för öfrigt öfverflödigt. Dock kan jag omöjligen låta bli hans mästerverk i de Värmländska låtarna: —

*"Det var dans bort i vägen på lördagsnatten,
öfver näjden gick låten af spelet och skratten".*

Denna dikt tolkar allt hvad mänskliga ord kunna forma öfver ämnet. Man ser personerna och platsen, och man är med och leker, och när man hunnit till orden:

"öfver bygden låg tindrande stjärnfager natten"

då älskar man och drömmer, då känner man doften af barrskog och ser stjärnornas blinkljus glimma.

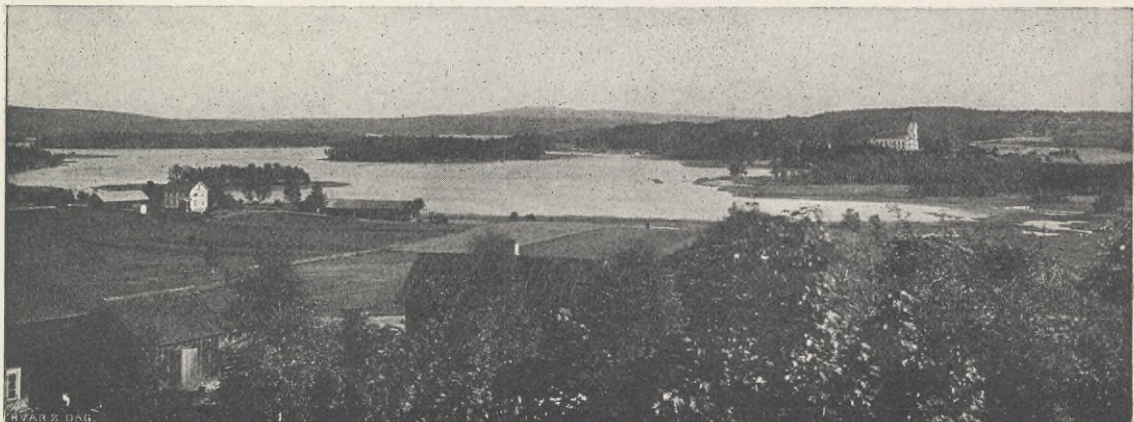
Bifogade fotografi är en ypperlig illustration belysande en bit äkta Frödingsstämning. Där ser man först det hvita huset nere vid sjön, som är prästgården där Fröding skref sina Värmländska låtar. Som en levande illustration till hans dikt "Vackert väder" är också denna tafla. Här ser vi den omsjungna sjön Värmeeln med sina holmar, och på andra sidan sjön Brunskogs kyrka, om hvilken det i dikten heter:

*Brunskogs kyrka stod och lyste
som en bondbrud, grann och ny.*

Rundt omkring stå de skogklädda höjderna, som han liknade vid "jättelika nämдемän, samlade till häradssting".

Frödings närvarande känna vi ju till. Det är den stora själens alltför djupa forskande i det outgrundliga dimtrakter, som lockat honom längre än vanliga dödliga att pejla de farliga evighetsdjupen. För närvarande lär han vistas på badorten L—holm, där han sysslar med djupa funderingar, bland annat i matematik. Heidenstam lär vara hans favoritskald. Själf diktar han ej mera nu, men att döma af hans sista skaldestycken kunna vi kanske ännu vänta något från honom. Huru djupt gripen känner man sig icke vid genomläsningen af hans sista dikt. Hvilket oändligt sökande och på samma gång hvilken resignerande eftergift röjer sig icke i orden:

*Alltför branta stupa stigar ned,
På den mörka, dimomhöljda djupets nedåttled.*

Efter fotografi.

BRUNSKOGS PRÄSTGÅRD VID VÄRMELEN: "Brunskogs kyrka stod och lyste"

Efter porträtt.

Klubb - Hemmet öfver parre.

MISS BUTLIN, som tagit initiativet till de pågående engelska kurserna i Stockholm.

Den 28 aug.—7 sept. äga i Stockholm engelska kurser rum, omfattande föredrag af framstående svenska personer rörande vårt lands förhållanden. Liknande kurser har varit anordnade i Danmark och Holland. Det är engelskan miss Butlin, som är upphovet till kurserna och H. 8. D. presenterar härmed hennes porträtt, taget på Centralföreningens för socialt arbete byrå i huvudstaden.

Till kurserna hitväntades den ryktbare national-ekonomen dr William Cunnigham från Cambridge.

Och så till sist då han beder till sin långifvare:

— — — *Gudomsgnista,
Du som nu mig flyr,
Gif mig ännu några sista
Lifvets äfventyr!*

K. Ville.

Foto. Wiborgh, Mora.

EN VÄXTFÄRGNINGSKURS I MORA, anordnad af länets hushållningssällskap.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Skön—Gbg.

VID INSÄNDANDE AF FOTOGRAFIER TORDE BIFOGAS MEST FULLSTÄNDIGA UPPGIFTER I OCH FÖR AFFATTANDE AF BESKRIFVANDE TEXT.

Den hurtige tolfäring, hvars bild vi här meddela, räddade häromdagen i hufvudstaden genom att utan betänkande kasta sig i vattnet en mindre gosse från att drunkna. Han lekte med några kamrater då han blef vittne till olyckan, som tack vare hans rådighet aflöpte utan förlust af människolif.

Efter porträtt.

OSCAR MAGNUSSON.

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Sjöforsparre

OVANLIGA LEKKAMRATER.

I ett menageri i Berlin föddes för kort tid sedan några lejonungar. De små äro idel näpenhet och lekfullhet och både stora och små finna det ytterst nöjsamt att stå på förtrolig fot med djurens konung — medan han ännu åtnjuter småprinsens alla företrädesrättigheter. Här som alltid synas lika barn leka bäst.

RIKSSKYTTETÄFLINGEN.

Stockholm har under veckan 21—27 aug. erbjudit en egendomlig och pittoresk syn. Öfverallt på gator och torg, i spårvagnar och annorstädes, har man sett män med klädsamma boerhattar eller mössor på hufvudet och icke sällan klädda i ett slags gröna eller grå jaktkostymer. Dessa män i alla åldrar, med hurtigt och robust yttre, ha hvar och en burit sitt gevär, och allvaret har präglat deras min.

Den stora riksskyttetäflingen hade samlat alla dessa män till hufvudstaden. Det frivilliga skytteväsendet är nu mera en betydande faktor i det svenska försvaret och vinner allt mera terräng. Det är en rörelse utan allt skryt och prål, en verklig folkrörelse af ädlaste slag. Sveriges söner vilja försvara sitt land — se där dess innebörd. Och de underkasta sig här för de kostnader, som medfölja icke minst själfva riksskyttetäflingen.

Tisdagen den 21 augusti ägde en högtidlig invigning af skytteveckan rum. Skyttarne från de olika

HVAR 8 DAGS fotograf i Sthlm.

GRUPP AF SKYTTRAR VID STORA SKUGGAN.

Klöhn: Bengt Sjöfverparre.

länen tågade då med standar och musikkärer från samlingsplatsen vid södra Blasieholmsbanan till Idrottsparken. Det var ett verkligt imponant tåg. I Idrottsparken, där många representativa personer syntes, höll krigsminister Tingsten, hvilken, som bekant, ifrigt verkat för den nationella skytterörelsen, ett kort, varmt och anslående tal. Härefter ägde en fotbollsmatch rum som underhållning för skyttarne, och parken illuminerades. I Idrottsparken ha för resten under skytteveckan vackra sportfäster hållits med t. ex. uppvisning af Lifgardet till häst, af ett batteri nya snabbskjutande kanoner o. s. v. Man kan endast beklaga, att skyttarna icke också erhållit någon estetisk uppbyggelse af fosterländskt slag genom en opera eller dramatisk föreställning.

Skjutningarne höllos delvis ute vid Rosersberg, där tillfälle var beredt att bese slottet, och vidare på två banor i Stockholms närhet, den ena vid Stora Skuggan, hufvudstadens största bana, som nu invigdes. Alla anordningarprisas som utmärkta. Antalet skyttar var 800 mer än

HVAR 8 DAGS fotograf i Sthlm.

DE SIST UTVALDA 25 SOM TÄFLADE OM MÄSTERSKAPET.

Klöhn: Bengt Sjöfverparre.

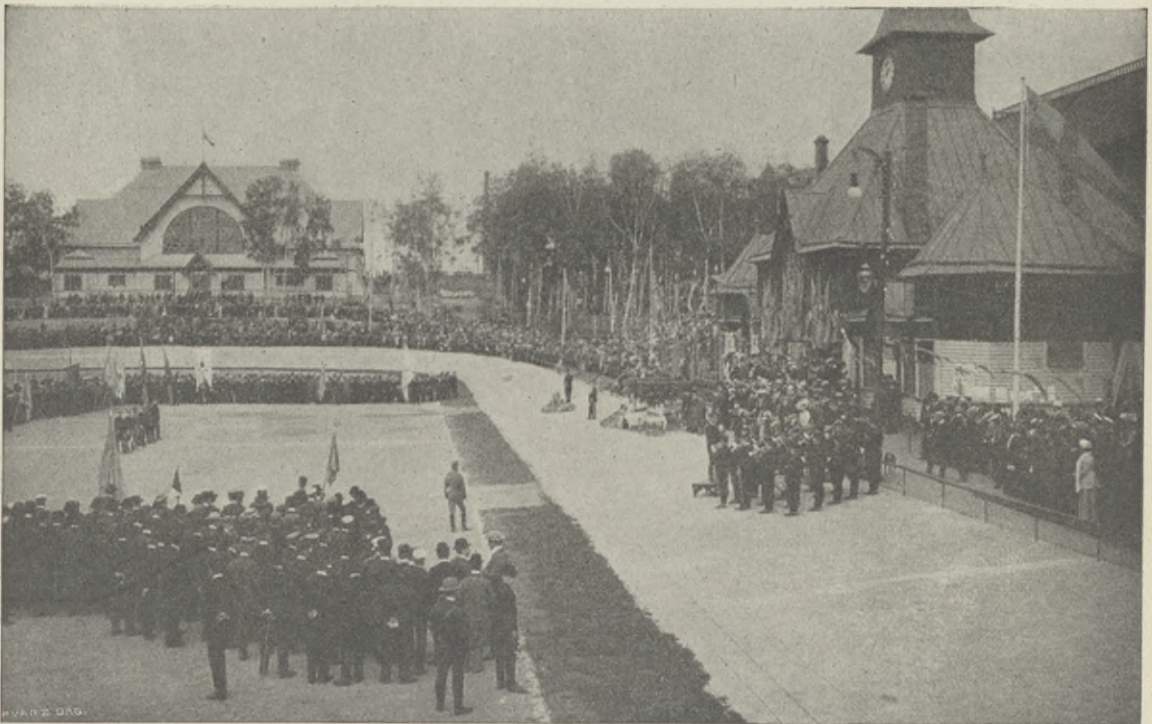

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF
MÄSTERSKAPSSKYTTEN
AXEL JANSSON.

MÄSTERSKYTTEN MOTTAGER SITT PRIS AF KRONPRINSEN.

Kliché: Kem. A.-R. Reint Sjöfverparre Stilm—Öbg.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF

VY FRÅN PRISUTDELNINGEN.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfverparre Stilm—Öbg.

vid 1903 års täfling i huvudstaden. Resultaten blefvo mycket goda. Den samlade summan af pänningprisen uppgick till 47,000 kr., och lades därtill hedersprisens värde, uppgick prisbeloppet till öfver 50,000 kr.

Synnerligen glädjande var det att se, att en mängd ynglingar, däribland 11 stycken från Norrland i en ålder af 15 till 17 år, deltog i riksskyttetäflingen. Den allra yngste deltagaren må särskildt nämnas: det var Gustaf Romander från Lidingön i Stockholms närhet. Han är blott 10 år gammal.

På söndagen förrättades i idrottsparken prisutdelningen af kronprinsen.

En synnerligen vacker fäst till skyttarnes ära ägde fredagen den 24 augusti rum på Skansen. Krigsminister Tingsten höll äfven vid detta tillfälle tal och vi kunna icke sluta dessa

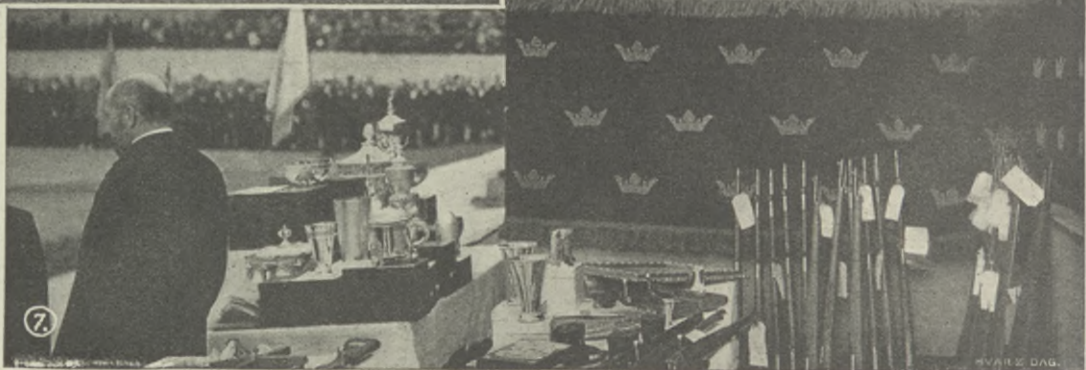
— 784 —

1. SKYTTARNE MARSCHERA TILL IDROTTSPLATSEN.
2. I IDROTTS-PARKEN.
3. KRIGSMINISTER N, GEN.-MAJOR TINGSTEN (X) TALAR.
- 4-5. VID STORA SKUGGAN.
6. VID KAKNÄSBANAN.

rader på ett bättre sätt än med att återgifva följande ord ur krigsministerns anförande:

“Förhoppningsfullt se vi framtiden an. Många företeelser — ej minst denna riksskyttevecka med allt hvad den ger, den allt innerligare fria samverkan mellan armén och det frivilliga skytteväsendet, de stora sympatierna från det offentliga ordets organ, de många bevisen på vidgad förståelse för skyttesaken — dessa och liknande företeelser ge säker grund för den förhoppningen att det frivilliga skytteväsendet kan med frimodiga blickar skåda framtiden till mötes.”

7. KRONPRINSEN TALAR VID PRISUTDELNINGEN.

Klodd: Kem. A. B. Hensel Bildfotografiska Sällskapet—Olg.

— 785 —

FRÅN DET HEMSÖKTA CHILE.

I. PARTI FRÅN CORDILLERNA på gränsen mellan Chile och Argentina. I detta pass skall den nya järnvägen Puncal—Mendoza — naturligtvis byggd af utländingar — gå fram. De naturliga trafikmöjligheterna äro som synes icke de lättaste. II. CALLE ARTURO PRAT, VALPARAISO'S FÖRNÄMSTA AFFÄRSGATA, FULLSTÄNDIGT FÖRSTÖRD. Till vänster i förgr. tyska banken. Längre bort på samma gata en svensk gymnastikanstalt, hvars föreståndare var kapten Löwenborg. Under affärstimmarna rådde här en fruktansvärd trängsel, då i allmänhet alla aftal träffades på gatan *utanför* kontoren. III. VALPARAISO FRÅN HAMNEN. Denna saknar naturligt skydd och med den oföretagsamhet som är utmärkande för chilenen trots hans entusiasm för allt nytt *idag*, blir aldrig någon vågbrytare konstruerad, utan det hör till vanligheten att staden under vinterstormarna öfversvämmas och skeppen slungas upp på kajerna. Störtar så råget skyfallsvís ned efter bergen bli gatorna fullkomligt ofrafikabla och allting är gjort för att de alltid lurande epidemierna skola komma till utbrott. IV. VICTORIATEATERN I VALPARAISO vid Plazan i Bellavistakvarteren, de svårast hemsökta.

V. PLAZA D'ARMAS I VALPARAISO: De gamla vackra arkadhusen af röd sandsten upptaga hela kvarter. Hörnhuset är en ny restaurangbyggnad, dit för första gången äfven de chilenska damerna vågat sig. Eljest råder som bekant det outhärdligaste konventionella tvång i alla spanska länder.

VI. GRAN HOTEL DE FRANCIA I SANTIAGO vid en annan sida af plazan. Hotellet är inrymt i ett af arkadhusen. T. h. synes paviljongen, hvarifrån regementsmusiken spelar hvarje afton, medan societeten promenerar till fots eller i vagn i två hvarandra mötande och kritiserande strömmar.

VII. TYPISK KLÄDEDRÄKT FÖR CHILENSKOR UR ALLA SAMHÄLLSKLASSER. Den är svart och varm, men nödvändiggöres af de upphörliga besöken i mässan. Först på kvällen kommer den mondäna toaletten fram under "flodtiden" på Plazan, och då neka sig dessa spanjorskornas ättlingar intet raffinemang. De tillämpa rent af den överdrifnaste sparsamhet i hushållningen, endast för att icke bli öfverglänsta under paratidman.

VIII. CALLE DELIZIAS I SANTIAGO, stadens 6 km. långa hufvudgata. I fonden de la Merced-nunnornas kloster, ett af de rikaste och strängaste i världen. De som här inträdt, lämna aldrig vidare sin cell. — Trappuppgången i. v. leder till Cerro S:ta Lucia, stadens största sevärdhet, en terrass med storartadt panorama öfver trakten.

Efter fotograf

DEN SISTE SHERLOCK HOLMES.

Ett af de mäst mytiska mysterier, som pariserprässen på länge haft att sysselsätta sig med, är den försvunne prästen i Chatenay, nära Etampes. Efter all sannolikhet har han mördats, och det göres nu de underbaraste ansträngningar för att åtminstone återfinna hans lik. I miss tröstan om vanliga detektiva metoders tillräcklighet har man vänt sig till en indisk fakir, Devah, för hvars ockulta makt man hyser mera tillit. Indiern kan glädja sig åt en stor popularitet och låter de nyfiknes närvaro på intet sätt störa sina inspirerade efterforskningar.

ras — verkligen påträffade prästens bicykel (!) och lämningar af hans kläder. Men därmed voro hans framgångar slut. Nu har en ny fakir uppträdt som konkurrent, tillsvidare trots ändå hemlighetsfullare metoder utan resultat.

I den förtviflade situationen uppträdde tidningen "Le Matin" på platsen med en — hyena. Det kloka djuret vägrade emellertid att ställa sina naturliga instinkter i det sensationellas tjänst.

Klitor fotografier

Klitor: Bengt Stilleparre

Kommen i närheten af den förmodade skådeplatsen för tragedin böjer han sig oupphörligt ned efter småsten och grässtrån som han stoppar i munnen, "vädrande" som en hund på jaktstigen. Allt längre och längre för honom hans säkra instinkt, tills han omsider långt inne i ett tätt skogssnår — dit vår fotograf naturligtvis följt honom öfver kärr och mo-

SÖKANDET EFTER DEN MÖRDADE PRÄSTEN I CHATENAY — MED FAKIRER OCH HYENA.

NORDPOLSFORSKNINGEN.

Andrés traditioner ha trots det sorgliga öde som drabbade hans expedition icke blifvit lagda åsido. Amerikanaren Wellman, som kanske i dagarne skall anträda sin äfventyrliga färd mot de trakter som hittills veterligen aldrig skådats af människoöga, är fullkomligt öfvertygad att det uppslag hans föregångare gaf f. n. är det bästa, för att icke säga enda tänkbara. Begagnande sig af de sannolika lärdomar man kunnat draga af André-expeditionens olycka, anser mr W. sig ganska viss om framgång. Ett missöde vid förberedelserna har gjort att uppstignandet *möjligen* icke kan äga rum i år — efter 6 sept. är det försent — men i det längsta hoppas Wellman att icke behöfva vänta till nästa år.

Efter fotograf.

AMERIKANAREN WELLMAN (X) TAR EMOT BESÖK Å SPETSBERGEN.

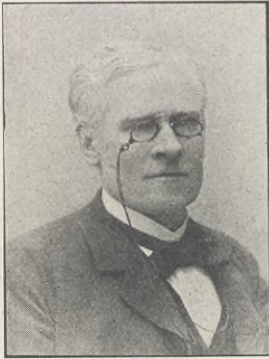

Efter fotograf.

WELLMANS-EXPEDITIONENS STATION Å TROMSÖ, PÅ SAMMA PLATS SOM ANDRÉ BEGAGNADE. T. h. ångaren Tritiof ängst t. v. den öfvertäckta ballongen.

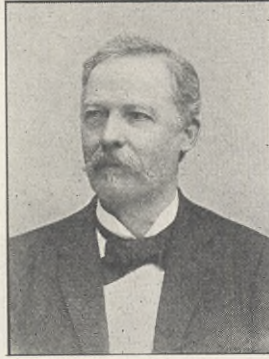
Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Stilm.-Olg.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

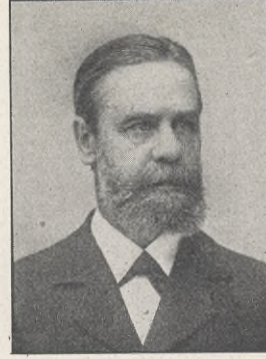
G. HOLM.

80 år fyllde d. 20 aug. f. d. häradshöfdingen G. Holm i Sthlm. Stud.-ex. 45, ex. till rättegångsverken 49, v. häradshöfd. 52, häradshöfding i södra Helsinglands domsaga 73, afsked 04.

J. HALLEN.

Handlanden Joh. Hallén, Falköping, fyllde den 29 augusti 70 år. Stadsfullmäktig sedan 67, landstingsman 82-06, led. i länets lasarettsdirektion, styrelseled. i Skarborgs er sk. banks kontor i Falköping sedan 75, styrelseled. i Falköpings sparbank sedan 77, dess ordf. och verkst. direktör sedan 80 m. fl. uppdrag.

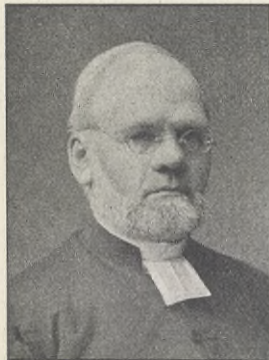
O. HÄMMÄKSIEN.

65 år fyllde den 21 aug. f. d. rector magnificus professor Olof Hammarsten i Uppsala. Helseporträtt jämte biografi återfinnes i ärg. II: 53.

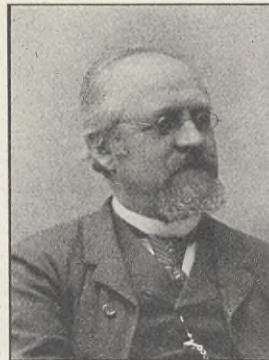
A. F. K. FOCK.

Chefen för krigsskolan öfverstelöjtnanten frih. Adolf Fock fyllde d. 8 aug. 55 år. Officersex 72, löjtn. vid fortifikationen 78, lärare vid krigsskolan 84-93. Utrikes studieresor 95, 97, åtföljt konungen utomlands 1900. Chef för k krigsskolan 01, öfverstelöjtnant 03.

A. LUNDGREN.

Prosten och kyrkoherden August Lundgren fyllde den 18 aug. 70 år. Stud.-ex. 61, prästvigd 65, pastoral-ex. 81, kyrkoherde i Råda 84, prost 1904.

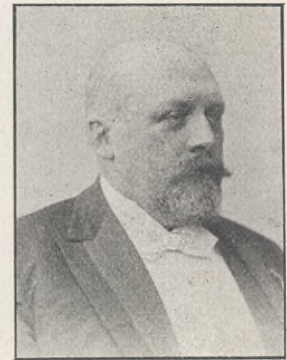
B. A. LINDHOLM.

Landskapsmålaren Berndt Adolf Lindholm i Göteborg fyllde den 20 aug. 65 år. Stud.-ex. i Helsingtors 62, sedan 76 intendent vid Göteborgs museum.

E. C. R. ANDEKSSON.

Musikläraren Richard Andersson i Stockholm, fyllde den 22 aug. 55 år. Innehar sedan 20 år den bekanta Richard Anderssons musikskola i Stockholm.

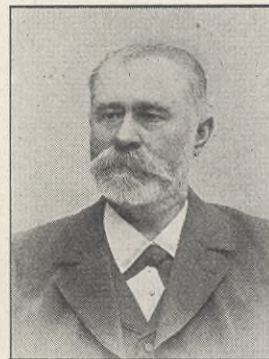
H. AXELSON.

Den 28 aug. fyllde verkst. dir. uti Sthlms Transp. o Bogserings A.-B. Henrik Axelsson 50 år. Led. af stadsfullm., kyrkoradet, af skiljenämnden för handel, industri o. sjöfart, af bevilln.-beredn. m. m., f. d. ordf. i Sveriges kontoristör, v. ordf. i Sveriges allm. handelsför., ordf. i dess förv.-utskott m. m.

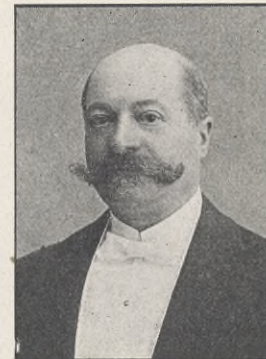
C. A. NORSTRÖM. †

Den 17 aug. afled i Mariefred f. borgmästaren Carl Rudolf Norström. Född 32, stud.-ex. 50, ex. till rättegångsverken 55, v. häradshöfding 60, borgmästare i Mariefred 66. Mång-årig ordf. i byggnads- o. hälsovårdsnämnden led. af fattigvårdsstyr., v. ordf. i skolrådet. Innehade en mängd förtroendeuppdrag i föreningar m. m.

M. LARSSON. †

F. bruksinspektoren Mattias Larsson afled den 11 aug. i Falun, 70 år gammal. Innehade åtskilliga kommunala uppdrag och var bl. a. någon tid ledamot af kommunalnämnden, ägodelningsrättsledamot, led. af Kopparbergs nya brandstodsbo-lags styrelse, nämndeman m. m.

H. E. LUNDHOLM. †

Den 21 aug. afled fabrikören Henrik Emanuel Lundholm i Uppsala, född 53. L. bekände inom föreningar en mängd förtroendeuppdrag, däribland vid Arbetare institutet, Borgerskapets gubb- och änkehusrättning, Handelsföreningen, o. s. v.

L. C. G. GISLÉN. †

Sundsvalls stads arbetschef, civilingenjör Carl Gislén afled därstädes den 3 aug. 52 år gammal. Stud.-ex. 72, ex. från Tekniska högskolan 76, biträdande stadsingenjör i Sundsvall 86, arbetschef sedan 90. Sundsvalls modärna dansing är till stor del Gs förtjänst.

FRU BRITA.

Kölden var så ohyggligt stark, att det knakade och smällde som af döfva skott i den gamla murkna träbron, som gick öfver Norrström. De små, grå trähusen på Brunkeberg voro väl tillslutna. Dörrarna voro stängda med starka bommar, och för de tränga fönstergluggarna sutto luckor, ty människorna bäfvade för kylan. I väster såg man den heliga Klaras kloster afteckna sig mörkt och dystert mot kvällshimlen. Vände man så sin blick mot den egentliga staden på andra sidan strömmen, såg man de höga gafarna på borgarnas hus sticka upp som mörka vålnader och högt öfver dem tornen på slottet "Tre kronor". Här och där såg man oroligt flämtande ljus glimma fram genom springor i fönsterluckorna.

Det var underligt detta med den starka kölden. Hela vintern hade det varit blidväder med regn och tö, och så nu i maj månad hade kylan kommit, så sträng, att något liknande ej förnummits i mannaminne. På samma gång, som de många utländska herskaper kommit till det svenska hofvet, hade den börjat, och alltsedan hade den, dold i en tät, hvit dimma, rufvat öfver de förskrämda stadsbornas huvuden.

I staden hviskades man och man emellan, att straffet nu skulle komma öfver landet för det ogudliga lefvernet vid hofvet. På slottet hade man left i stor fröjd och glädje och i svalg och dryckenskap under denna svåra tid, då tiggare och andra stackare ömkeligen omkommo af köld. Också hungersnöden var stor bland stadens fattiga, ty vattnen kring Stockholm voro tillfrusna, så att alla fiskarskutor voro utstängda därifrån.

Man sade, att tidender om stundande sjukdom och nöd förnummits. Hade icke också vandrande munkar berättat om underliga tecken, som visat sig på himlen i söder, och såg det kanske inte nu ut, som om årstiderna skulle byta plats? Se! Man hade förvisso att vänta stränga straffdomar från himlen: hunger, sjukdom och örlig

* * *

Konung Magnus och hans drottning höllo gästabud. I gästabudssalen kastade blossen sitt fladdrande sken öfver bord, dignande under bördan af mat och dryck, och väggar, behängda med underliga utländska bonader.

Vid ett af borden sutto konung och drottning i präktigt snidade högsäten af ek, och rundt omkring var ett virrvarr af riddare i dyrbara dräkter och fruar och jungfrur med röda kinder och blänkande kedjor och hårspännor.

Gästerna betjänades af svenner, som på sina snäfvä tröjor buro sina herrars vapen broderade i silke och guld. In och ut kilade de, sviktande under bördan af tunga kostbara silfverfat, på hvilka stekar af rådjur samt alla slag af bakverk voro upplagda. Väna tärnor med guldstickade band om pannorna, skänkte i vin, yllengult som idel solsken eller rött som aftonrodnad.

Luften i salen var kvaf och varm, mättad af vinångor och rosendoft. Rosor voro strödda öfverallt. Halfvisnade lågo de på gästabudsborden och på golfvet, där tunga fötter förtrampade dem. Bakom konungen och drottningen stod ett högt, blommande rosen-träd. Detta var ett stort slöseri, ty rosor voro på denna tid mycket dyrbara och stodo ej till att få annat än från klostrens trädgårdar.

De ädla riddarna och deras fruar drucko konung och drottning till, allt under let sorlet och glädjen i salen växte starkare och starkare.

Så blef då måltiden slut. — Undan med bord och bänkar! Dans! Dans och lek i konungasalar! — Och spelemän och lekare kallades in. De stora, tunga borden vräktes ut ur salen, och de halfrusiga riddarna roade sig med att kasta stolar och bänkar huller om buller utför trapporna.

Å, hur jag önskar, att du kunde se dem alla så

klart, som jag nu ser dem! I ringar dansa de. De unga riddarne och de små jungfrurna röra sig så vackert och högtidligt i takt med sången. Ibland vidgas ringarna, ibland trängas de ihop. Så upplösas de, och de dansande fatta hvarandras händer och röra sig fram och tillbaka par om par.

Också många äldre riddare deltaga i dansen. Där är herr Krister Bengtsson, där den stelbente herr Oluf Stensson. Den gladaste och bullersammaste af alla är ändå herren till Ulfsätra, Erik Nilsson. Ser du honom? Det är en lustiger herre! Lång och skranglig är han, med rödt hår och skägg och en mun, som ständigt ler. Nu för han drottningen i ringdans.

Å, hvad drottning Blanka är hvit och fin, — fagrast af alla i salen! Se, så hennes blekbruna hår breder ut sig som en glänsande slöja under kronan. — Den unge kungen är inte riktigt glad. Visst ler han och skämtar, där han går i ringen, men hans blick är ej så ljus och strålande som drottning Blankas, hans stämma ej så klingande klar. Trycker dig kronan den tunga, dyrbara kronan? Säg konung Magnus! — Se, när han lyfter litet på den, synes ett djupt märke rundt pannan och håret.

Sången blir lifligare och högljuddare. I allt hastigare takt går dansen . . .

* * *

En dörr stötes plötsligt upp och ett iskallt vinddrag sveper in i salen. De dansande släppa motviligt hvarandras händer, och alla se mot dörren. — Å! Det är fru Brita den stränga fru Brita till Ulfåsa, drottning Blankas hofmästarinna.

Med ens blir det så förunderligt tyst i salen, ljudlöst tyst. Alla stirra förskrämda och skamsna som barn, hvilka öfverraskas vid någon oloflig sysselsättning, bort mot den spåda kvinnogestalten på tröskeln. — Många gånger har fru Brita talat stränga ord till dem och bestraffat deras lättsinne och ogudaktighet. Inte skall hon sky att störa glädjen i gästabudssalen med profetior om olyckor för konung och folk, om pest och nöd!

BEMÄRKTA SVENSKAR I AMERIKA.

Enligt notis i dagspräns en har konsul *August Peterson* i Washington på återresa till Amerika efter besök i hemlandet af lidit ombord å "Hellig Olav," och under stort deltagande från alla passagerarnes sida sänkts i hafvet.

Herr Peterson var född 1845 och kom redan vid 20 års ålder till Amerika där han efter en hård kamp lyckades arbeta sig fram till den aktade ställning han nu intog. Han var svensk och norsk, samt under några år äfven dansk konsul i Washington, i hvilken stad han innehade patentbyrå. Hans samarbete med svenska exportföreningen var högt skattadt.

HVAR 8 DAG.

Efter fotografi.

AUGUST PETERSON. †

En hvar kryper samman. Drottning Blanka står gömd bakom herr Erik, på hvars mun leendet ännu dröjer kvar. Skaran i salen väntar . . .

Å! Fru Brita tar ett steg inåt rummet. Den lilla magra gestalten rätar upp sig. Utaf fastor och späkningar ha ögonen fått en så onaturlig glans och hyn lyser förunderligt hvit under det mörka doket. Så börjar hon tala med en stämma, som skälfter af vrede och sorg.

— Ve, säger hon, ve öfver eder, som dansa och skämta bland rosorna! Si, är det icke om de svenske profeten säger: Barn och kvinnor leda dig. De föra dig vilse och fördärfva dina stigars väg! Ve! Ve öfver dig, du . . .

Men hvad var det? Hvem vågade skratta så klingande gladt när fru Brita talar? — Å! Det var ju drottning Blanka, hon som nu står så rank och lång midt i salen, med ögon, som lusa och blänka i fackelskenet. — Herr Erik Nilsson, säger hon högt och klart, mig tyckes, att den ädla fru Britas kinder äro bleka. Låt se, herr riddare, att ni kan dansa dem röda igen!

Innan de förfärade människorna i salen hunnit fatta, hvad drottningen sagdt, har herr Erik, skrålande på en munter dansvisa, klifvit fram till fru Brita. Han fattar med stora, röda händer om hennes handleder, ett järnhårt grepp, och börjar se'n att i vild fart dansa om med henne i salen.

Nu brister skratt och hån löst! En tät ring sluter sig omkring fru Brita och herr Erik.

— Sää, fru Brita, du kraxande olycksfågeln! Nu är din näbb stum, och mig lyster se om du någonsin mer vågar öppna den! och drottningen kastar ett helt fång rosor öfver henne.

Fru Brita sträfvar att komma lös från herr Eriks grepp. Hon vrider och vränger sig hit och dit. Ögonen gnistra. Så vacklar hon som i yrsel. Å detta eländiga gyckel! Skall det då aldrig upphöra! — Nu har ändå herr Erik tröttnat. Hans ansikte blossar af värme och ansträngning, och flåsande släpper han fru Brita.

* * *

Stackars, stackars fru Brita! Hennes dräkt har kommit i oordning, och håret har glidit fram under doket. Där hon står, ser hon så förunderligt liten och hjälplös ut. Tårarna tränga sig fram i ögonen och läpparna skälftva. Hvar är nu den stränga, fruktade frun till Ulfåsa?

KLOCKTONER.

FÖR HVAR 8 DAG AF RAGNA.

Motto: *Ringa hans kropp till jord,
Hans ande till befrielse . . .*

Höstsolens kalla strålar leka i de sista löfven. Allt bådär att sommaren är all, dess korta härliga saga ett minne blott. Igenom luften dallra toner från klockor, som ringa högtidligt, ringa stoftets sista afskeds-hälsning till en flyktande ande.

— Hvem ringa de för? frågar du.

Jag kunde säga dig det, men hvad batar väl ett namn?

Ung eller gammal, namnlös eller känd, ringa klockorna dock samma evighetshymn, som med en underlig makt draga tankarna dit öfver till andra sidan — döden.

Så gör dig fri från hvardagstankarna en stund, fri från lifvets äflan och strid och följ med tonvägarna, som komma därborta från tämpeltornet, stig med dem mot skyn och se lifvet i stort!

Ser du hur det skiftar detta underliga lif, huru där öfver falla dagrar och skuggor i växlande gång? Där dansar glädjen, där leker löjet på röda läppar och ögon stråla och hjärtat slår sina fulla, kraftiga slag.

Men plötsligt förändras taflan. Ser du den mörka ängeln där, han med det dystra draget kring pannan?

Sorgen är hans namn. Och där han träder in, där dör löjet på röda läppar, och ögon tåras och hjärtat krymper samman som ville det förintas. Ser du allt detta? Hör du, huru skrattet stundom tystnar för gråt och gråten för skratt? Märker du att jublet ackompanjeras af klagan? — Så är lifvets gång!

Ung var han, ung och stark, en hängifven son och en god broder. Glad och tryggad låg framtiden honom till mötes med ljusa bilder lockande i fjärran. En hjärtans kär ägde han ock, en sådan där fager liten tårna, som spridde solsken omkring sig, var hon, och hon hade gifvit honom hela sin unga, varma kärlek.

Då steg den mörka skepnaden med lien plötsligt öfver tröskeln, han som tar, men aldrig gifver åter. Oanad och oväntad kom han och böjde sig ned öfver bädden där den unge mannen låg, och blekare blef hans kind och och mattare hans blick och med en hälsning till "henne" följde han liemannen ut, ut i den oändliga evigheten.

Hör du klockorna?

Nu ringa de öfver honom, ringa hans kropp till jord, hans ande till befrielse, ringa ett amen till hans korta, ljusa saga.

Och människosorgen, som står där vid grafvens rand och gråter öfver lifvets skiftningar, välsigna, hans minne. Hvem var han?

Ja, hvad batar väl ett namn? Gif mina ord en annan form och de passa till en annan! Det är icke blott en klockorna nämna, de sjunga seklernas gång, sjunga om lifvets lek, om människobarnens växlande öden.

Så dör den sista tonen bort, bjudande en evig frid öfver hans stoft.

EN SVENSK VETERAN FRÅN 64.

Anna Kristina Sjögren, allmänt kallad "mamsell Sjögren", född den 9 dec. 1825, är en af de få ännu levande svenskar, hvilka såsom frivilliga deltagit i dansk-tyska kriget 1864. En tid tillhörde hon diakonissanstalten i Stockholm, men skildes från denna just vid tiden för krigets utbrott. Hon beslutade sig för att fara ut i kriget, då under krigets gång bön om flere frivilliga kom från Danmark. En gång blef hon tillfångatagen af tyskarne. De sista trettio åren af sitt lif har hon tillbrakt på Blidö. Till en början verkade hon där såsom sjuksköterska och gjorde sig känd som en synnerligen duktig sådan, men på grund af alla sina färder bland öarna i ur och skur angreps hon af reumatisk verk och är nu sedan många år tillbaka lam i bägge benen och så godt som oförmögen att försörja sig. Hon har aldrig behöft lida någon nöd; blidöborna minnas hennes forna tjänster. Helt nyligen har ock såväl svenska som danska konungahuset sändt henne gåfvor särskildt med afseende på hennes tjänst i kriget. Från Danmark hafva äfven anstalter vidtagits för beredande af pension åt henne.